

sosialurín

telf. 14720. 11820
box 76, 3800 Tórshavn

Útgevari: p/f sosialurín
Fyrirskot: Tórfinn Smith (ábyrgd)
og blaðstjóri: Høgni Djurhuus
Bládmenn: Jóhann Mortensen
Jan Müller
Lýsingar: Arne Thomsen
Uppseting: Sosialurín
Prent: Dimmalætting

Politiskur fótakuldi

TAÐ ER IKKI EITI á, hvussu sterkur tann tjóðveldislægur hevur verið, sum menn hava tikið til sín á landstingi floksins fyrri mánað síðani. Síðani tá hevur ikki verið blaðrúmd í málgaði tjóðveldisfloksins, 14. Sept., fyrri stórvegis øðrum enn mótmælum móti verandi landsstýrissamgongu. Sjálvandi eru teir tradítionini trúgvir — at krúdra hesi álop við gori og galli yvir sínar samgongupartnarar — tí sjálvir hava teir altíð verið lítaleysir.

Í ODDAGREIN BLÁDSINS seinasta leygardag verður enn einaferð trivið í vælkenda niðurlagið. Har verður m.a. sagt, at nú tróðkar tann spurningur meira og meira á, hvussu leingi tjóðveldisflokkurin ætlar at halda fram við úteftir at taka meðábyrgd av einum politikki, sum ikki er í samsvari við tað hugsjónarlaga grundarlag, flokkurin byggir á.

AT TJÓÐVELDISFLOKKURIN nú hevur funnið sítt hugsjónarlaga grundarlag er bert at fegnast um. Mangan hevur verið torført hjá okkum øðrum at skilt floksins meir ella minni mjørkendu talu, men lat okkum nú vóna, at hon verður greiddari í framtíðini.

AT FÁA POLITISKAN fótakulda er ikki nakað nýtt fyrirbrigdi, hvørki í færoyskum ella útlenskum politikki. Orsøkirnar kunnu vera nógvar, men í hesum færinum man orsøkin ivaleyst vera tann, at politisku »hugsjónir« tjóðveldisfloksins ikki kundu røkka yvir longri tíðarbil enn tey higartil fimm árinu hann hesaferð hevur verið við í landsstýrissamarbeiðinum. Hesar »hugsjónir« røkka heldur ikki so langt niður móti jørðini, sum at kunna luttaka í praktiskum, politiskum arbeiði. Hetta er heldur ikki eins praktiskt sum at sveima nakað væl omanfyri dagligu trupulleikunum og sóla sær í ævigari sælu.

VÍST HEVUR Sosialurín eisini talað at, tá vit hava mett at politikkur landstýrisins hevur verið átalur verður, men vit hava eisini dugað at sæð hvussu langt kann náast í einum samarbeiði við fólkaflokkinn og tjóðveldisflokkinn.

Ellis- og røktarheims-tørvurin

Herfyri varð hildin almennur fundur í Lærarskúlahøllini eftir innbjóðing frá nøkrum kvinnum, sum mettu tað vera av størsta týdningi at fáa eitt alment tjak um støðuna hjá teimum av okkara, sum tørva serliga røkt, sum ikki meir kunnu klára seg heima.

At hetta so varð sett fram í ljósið við svimjihallarmálinum sum mótskykki, má so skiljast sum ein mótsæð móti tí politikki, sum forður verður frá kommunalari síðu, har átroðkandi, akut, sosial áhugamál verða sett afturum alt annað.

Helst eisini ein avleiðing av tí áhaldandi anti-patiinum frá víssum politiskum síðum imóti øllum sum smakkar av at vera sosialt.

Á hesum fundi gekk tað tyðuliga fram, at okkara kommunalu politikkarar, við sterkari stýring av embætismonnum sínum, ikki halda at sosialmál sortera undir kommununa, og tað kundi tí tykjast, sum um tað, ið allikvæl er undir kommunalari umsiting í Havn, verður sett í aðru rekkju.

At hetta so kann vera ein avleiðing av, at

kommunan er so trond í øðrum, í skúlumálum, vegamálum, renova-sjónsmálum, svimjihøll, av kommunalari sam- legging og haravstand- andi øktari ábyrgd o.s. fr. er ein onnur søga.

Tey, ið dagliga arbeiða millum tey, sum ikki kunnu klára seg sjálvi, men mugu hava forsvarliga røkt, lögdu ikki fingrarnar imillum. Har varð hart og tyðuliga vist á hvussu skriggjandi neyðugt tað er at fáa fleiri sengar til tey, ið eru óhjálpin. Her er vist stórur tørvur.

Her komu fram sjón- armíð um hvørjar loysnir munnu vera tær bestu. Kritiserað varð hart og tyðuliga higartil-brúkt byggiháttin. Vit byggja ov dyrt tá vit byggja bæði ellis- og røktarheim undir einum, segði Jacob Højgaard, lækni, og mælti til at taka eftir tí sum Aksel Johannesen, konsulentur visir á. Men tað var annars so vit gjørdur, tá bygt varð í Vágnum, har var Aksel Johannesen konsulentur.

Vit mugu viðganga, at tørvurin á røktarheimsplássum enn er stórur, at tað sum higartil er bygt, hevur fungerað væl, gongur sjón fyrri søgn, at tað er bygt til

við-merkingar

ein verandi tørv og at tað, sum verður bygt komandi 2-3 árinu, kemur at lætta munandi um trýstið, sum í dag liggur á landssjúkrahúsinum.

Síðan mikið umrødda barakkinn, upphalds- deildin. Haldi tað vera í so skeivt at tala so niður- setandi um ein part av okkara sjúkrahúsverki: tað er skeivt móti teim- um, sum har eru, sum har eru avvarðandi: tí tað umberst ikki, at fólk harvið fáa ta fatan, at røktin ikki er sum hon skal. Og tað er jú ikki meiningin.

Hervið sigi eg aldeilis ikki, at ein ikki skal gera vart við seg, tá ein heldur tað vera alneyð- ugt. Tá brekini eru so vorðin, at tað er ófor- svarligt ikki at tala at. Men eg vildi tó spurt, hvat so er gjørt yvirfyri sjúkrahússtýrinum, sum jú situr við ábyrgdina av sjúkrahúsinum. Sjúkra- hússtýrið hevur nokk so góðar møguleikar at gera sína ávirkan gald- andi á kommunalar sum landsmyndugleikar m.a. at fáa bót um verandi brek. T.d. at broyta veg- føringina, so trafikkurin gjøgnum sjúkrahússkið varð umlagdur ella steðgaður. Men tað er kanska heldur ikki long-

ur nøkur kommunal upp- gáva?

Tað var ikki órimuligt um kommunan nú loysti trafikkinn frá sjúkrahús- økinum, so at vegurin gekk útum økið, so sum lætlanir liggja fyrri um.

Samantikið áttu allar góðar kreftir at farið til verka fyrri at bota um brekini. At krevja at Landssjúkra- húsið skal byggja eina røktardeild uttan at kommunan skal vera við eru óráð. Tí tá verður útlit ikki bjart; tað eru 100 aðrar uppgávur, sum liggja fyrri at skula loysast á landssjúkra- húsinum, sum kosta miljón omaná miljón, og tær standa allar ovar- laga. M.a. ynski um eina langtíðarmedisinska deild, eina deild til part- vist røktarkrevjandi sjúklingar fyrri styttri ella longri skeið.

Kommunan kann ikki fráskriva sær ábyrgd- inar av sosial- og heilsu- málum, so sum framgekk av fundinum.

3. juli 1980
J. Lindenskov

Fólkaflokkurin vildi ikki vera við

Óli Breckmann sigur, at javnaðarmenn hava púrt einki gjørt fyrri at sosial- lóginar eru so frægar sum tær eru í dag.

Tí haldi eg, at eg fari at siga honum frá einari søgu ið er sonn.

Eg kendi væl ein mann, ið buði í útoyggj. Hann var ein av teim góðu gomlu bóndans monnum, um, trúgvur sum trøllid, og tí fylgdi hann bóndanum, tá fólkaflokkurin sá dagsins ljós.

Tá árinu komu fluttu hann og konan til Havnar, tí einars var sonurin, og hann vildi ikki verða ver- andi á útoynni.

Vit hittast ikki í mong ár, men so ein dagin eg var í Havn hópaðust vit á Vaglinum og vit vóru báðir fróir um at hittast. Hann spardi tíðindi heim- an og tilkít.

Men so kom hann inn á politikki. Hetta var um tað mundið, tá P.M. Dam var vorðin lögmaður fyrru ferð. Meg undraðist á, hvussu hann málbar seg, og tí sigi eg við hann, at tú ert jú fólkaflokksmaður. — Nei, segði hann, eg havi kosið javnaðarflokkinn, og tað ætla vit bæði at gera, tað eftir er.

Eyðvitað spurdi eg hann, hvussu í víðu verð hetta bar til, tí so væl kendi eg hann, at hann var ikki ein av teim, ið sleing- ist sum landbúka millum sengar.

Ja, svaraði hann, tú kannst so spyrja. Maðurin fyrst og fremst, ið fekk meg at venda frá fólkaflokkinum var sjálvur Hákun Djurhuus. Hann segði, at hann var inni í tinginum, tá málið um fólkapensjón varð fram-

lagt av javnaðarmonnum.

Tá segði Hákun, at hann og hansara menn vildu vera við at bota um gomlu ellisrentulógina, men hetta við fólk- pensjón mátti steðga til Føroyar vóru útbýgdar. — Og, segði gamli vinmaður min, so mikið fari at hugsa um meg og konuna, at skal einki munagott bót- ast um okkara kor, fyrr enn Føroyar eru liðugt útbýgdar, so verður trong- ligt hjá okkum og mong- um við okkum.

Vit skiltust, og eg sá hann ongantíð aftur, tey eru bæði farin í Harrans hendur, men hesi orð hans- ara um tann flokk, ið hann hevði styðjað so mong ár, gloymi eg aldri.

Men Óla Breckmanni gera tey ongan mun, hann verður við at ramsa úr Mein Kampi, sum hann er

vanur, men kanska henda søgan kann siga onkrum nakað, tí sum sagt, hon er sonn.

Uppsala Pætur

Trøll

Sambandsmaðurin Pauli Ellefsen sigur, at trøll eru í trúnni hjá sjálvstýris- monnum. Jú, sanniliga eru tey tað. Sambandsmenn reka ræðslukampanjur, og hevur P. Ellefsen sjálvur staðið á tingsins røðara- palli og roynt at ræða að- ar, m.a. við trøllum.

Er tað nakað at undrast yvir, at menn siggja trøll, har sum svart er?

p poulsen